

2021.

AASTA ARUANNE

Andmekaitse süvendamine
ja laiendamine

KOKKUVÕTE

edpb

European Data Protection Board

ANDMEKAITSE SÜVENDAMINE JA LAIENDAMINE KOKKUVÕTE

Lisateavet Euroopa Andmekaitse nõukogu kohta saab meie veebisaidilt aadressil edpb.europa.eu.

Euroopa Andmekaitseenõukogu on sõltumatu Euroopa asutus, mis on loodud isikuandmete kaitse üldmäärusega ja mille ülesanne on tagada andmekaitseenormide järjepidev kohaldamine Euroopa Majanduspiirkonnas (EMP). Selle eesmärgi saavutamiseks edendab andmekaitseenõukogu riiklike järelevalveasutuste koostööd ja annab välja kogu EMPs kehtivaid üldisi suuniseid andmekaitseenormide tõlgendamise ja kohaldamise kohta.

Euroopa Andmekaitseenõukogusse kuuluvad ELi järelevalveasutuste juhatajad ja Euroopa Andmekaitseinspektor. EMP riikide (Island, Liechtenstein ja Norra) järelevalveasutused on samuti andmekaitseenõukogu liikmed, aga neil ei ole hääleõigust. Euroopa Komisjonil ja isikuandmete kaitse üldmäärusega seotud küsimustes ka

Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni järelevalveametil on õigus osaleda andmekaitseenõukogu tegevuses ja koosolekutel.

Euroopa Andmekaitseenõukogu asub Brüsselis Andmekaitseenõukogul on sekretariaat, mille tagab Euroopa Andmekaitseinspektor. Andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektori koostöö tingimused on määratud kindlaks vastastikuse mõistmise memorandumis.

1. 2021. AASTA TÄHTSAMAD DOKUMENDID

1.1. SUUNISED, MIS ON ANTUD KOHTUASJAS *SCHREMS II* TEHTUD OTSUSE TULEMUSENA

Pärast Euroopa Liidu Kohtu otsust kohtuasjas C-311/18: *Schrems II* esitas Euroopa Andmekaitseenõukogu soovitusel ja koos Euroopa Andmekaitseinspektoriga ühisarvamuse. Ajakohastatud soovitusel 01/2020 edastusvahendeid täiendavate meetmete kohta, et tagada vastavus isikuandmete kaitse ELi tasemega, võeti vastu pärast avalikku konsultatsiooni. See on kooskõlas Euroopa Komisjoni rahvusvahelist andmeedastust käsitlevate lepingute tüüptingimustega. Euroopa Andmekaitseenõukogu ja Euroopa Andmekaitseinspektori ühisarvamus Soovitustes 02/2021 (kolmandatesse riikidesse isikuandmete edastamise lepingute tüüptingimuste kohta) antakse eksportijatele suuniseid selle kohta, kuidas nõuetekohaselt kohaldada lepingute tüüptingimusi, võttes arvesse uusi nõudeid, mis tulenevad isikuandmete kaitse üldmäärusest ja *Schrems II* otsusest.

1.2. EUROOPA ANDMEKAITSENÕUKOGU JA EUROOPA ANDMEKAITSEINSPEKTORI ÜHISARVAMUS TEHISINTELLEKTI KÄSITLEVA ÕIGUSAKTI KOHTA

Pärast seda, kui avaldati Euroopa Komisjoni ettepanek määruse kohta, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid, võtsid andmekaitseenõukogu ja andmekaitseinspektor vastu ühisarvamuse 05/2021, mis käsitleb ettepanekut Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse kohta, millega nähakse ette tehisintellekti käsitlevad ühtlustatud õigusnormid. Ühisarvamuses käsitletakse küsimusi, mis puudutavad ettepaneku kohaldamisala,

riskipõhist lähenemisviisi ja kooskõla isikuandmete kaitse üldmäärusega, samuti tehisintellekti keelatud kasutusviise, suure riskiga tehisintellektisüsteeme, juhtimist ja Euroopa tehisintellekti nõukoda, regulatsiooni testkeskkondi ja koostoimet andmekaitseraamistikuga.

1.3. SIDUV OTSUS, MIS ON TEHTUD ISIKUANDMETE KAITSE ÜLDMÄÄRUSE ARTIKLI 65 ALUSEL ETTEVÕTJA WHATSAPP IRELAND KOHTA

Euroopa Andmekaitseenõukogu võttis isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 65 lõike 1 punkti a alusel vastu siduva otsuse, et käsitleda konsensuse puudumist liri järelevalveasutuse kui juhtiva järelevalveasutuse poolt ettevõtja WhatsApp Ireland Ltd. (WhatsApp IE) kohta esitatud otsuse eelnõu teatavate aspektide suhtes ning mitme asjaomase järelevalveasutuse esitatud vastuväiteid. Andmekaitseenõukogu jõudis järeldusele, et liri järelevalveasutus peaks muutma ettevõtja WhatsApp IE kohta tehtava otsuse eelnõu seoses läbipaistvusnõuete rikkumise, töötlemistoimingute vastavusse viimise ajavahemiku ja trahvi arvutamise.

1.4. ESIMENE KIIRELOOMULINE SIDUV OTSUS, MIS ON TEHTUD ISIKUANDMETE KAITSE ÜLDMÄÄRUSE ARTIKLI 66 ALUSEL

Euroopa Andmekaitseenõukogu võttis esimese isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 66 lõike 2 alusel tehtud kiireloomulise siduva otsuse vastu Hamburgi järelevalveasutuse taotlusel. Viimane oli isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 66 lõike 1 alusel vastu võtnud ajutisi meetmeid ettevõtja Facebook Ireland Ltd. (Facebook IE) suhtes.

Ajutiste meetmetega kehtestati Facebook IE-le pärast seda, kui Whatsapp IE Euroopa kasutajate suhtes kehtivaid teenusetingimusi ja privaatsuspoliitikat oli muudetud,

kolmekuuline keeld töödelda Whatsappi kasutavate Saksamaa elanike andmeid Facebook IE enda tarbeks.

Euroopa Andmekaitseenõukogu otsustas, et tingimus, mille kohaselt isikuandmete kaitse üldmääruse rikkumine ja kiireloomuline vajadus võtta lõplikke meetmeid peavad olema tõendatud, ei ole täidetud, mistõttu liri järelevalveasutus ei pea Facebook IE suhtes vastu võtma lõplikke meetmeid. Siiski nõudis Euroopa Andmekaitseenõukogu, et liri järelevalveasutus seaks prioriteediks kohustusliku uurimise korraldamise, et teha kindlaks, kas selliseid töötlemistoiminguid on tehtud või mitte, ja kui neid on tehtud, siis kas neil oli isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 5 lõike 1 punkti a ja artikli 6 lõike 1 kohane õiguslik alus; samuti nõuti, et liri järelevalveasutus uuriks põhjalikumalt Facebook IE rolli.

1.5. EUROOPA ANDMEKAITSENÕUKOGU ARVAMUSED ÜHENDKUNINGRIIGI KAITSE PIISAVUSE OTSUSTE EELNÕUDE KOHTA

2021. aastal esitas Euroopa Andmekaitseenõukogu kaks arvamust Euroopa Komisjoni rakendusotsuste eelnõude kohta, mis käsitlevad isikuandmete piisavat kaitset Ühendkuningriigis, ja soovitused õiguskaitse direktiivi kohase kaitse piisavuse võrdlusaluse kohta.

Arvamus 14/2021 puudutab isikuandmete piisavat kaitset Ühendkuningriigis vastavalt isikuandmete kaitse üldmäärusele. Selles hinnatakse Ühendkuningriigi õigusraamistiku üldisi andmekaitseaspekte. Arvamuses uuritakse ka Ühendkuningriigi ametiasutuste juurdepääsu isikuandmetele, mis on edastatud EMPst Ühendkuningriiki õiguskaitse ja riikliku julgeoleku eesmärgil. **Ka arvamus 15/2021** puudutab isikuandmete piisavat kaitset Ühendkuningriigis, kuid selle alus on õiguskaitse direktiiv. Selles analüüsitakse kaitse piisavuse otsust **soovituste 01/2021 seisukohast** ja asjaomast kohtupraktikat, mis kajastub **soovitustes 02/2020 Euroopa**

oluliste tagatiste kohta jälgimismeetmete kontekstis. See oli esimene kord, mil Euroopa Komisjon esitas rakendusotsuse eelnõu kolmanda riigi kaitse piisavuse kohta vastavalt õiguskaitse direktiivile ja andmekaitseenõukogu seda hindas. **Soovitustes 01/2021 õiguskaitse direktiivi kohase piisavuse võrdlusaluse kohta** antakse Euroopa Komisjonile suuniseid kolmandate riikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide andmekaitse taseme kohta vastavalt õiguskaitse direktiivile.

2. EUROOPA ANDMEKAITSENÕUKOGU TEGEVUS 2021. AASTAL

Selleks et tagada isikuandmete kaitse üldmääruse järjepidev kohaldamine kogu EMPs, annab Euroopa Andmekaitseenõukogu Euroopa andmekaitsealaste õigusaktide selgitamiseks välja üldisi suuniseid. 2021. aastal võttis andmekaitseenõukogu vastu 14 suunist ja soovitust sellistel teemadel nagu isikuandmetega seotud rikkumised, toimumisjuhendid kui andmeedastusvahendid, krediitkaardiandmete säilitamine, häälele reageerivad virtuaalassistendid ja teatavate isikuandmete kaitse üldmääruse terminite tähendus.

Nende suuniste ja soovituste hulgas võttis Euroopa Andmekaitseenõukogu vastu kuus dokumenti ka peale avalikku konsultatsiooni.

Samuti võttis andmekaitseenõukogu vastu 15 seadusandlusega seotud **konsultatsioonidokumenti** või **avaldust**, mis on adresseeritud ELi seadusandjale või liikmesriikidele. Euroopa Andmekaitseenõukogu esitas arvamusi järjepidevuse kohta, tagamaks, et riiklikud järelevalveasutused kohaldavad isikuandmete kaitse üldmäärust järjepidevalt. 2021. aastal esitas andmekaitseenõukogu isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 64 alusel 35 **arvamust**. Need puudutasid peamiselt siduvaid kontsernisisesid eeskirju käsitlevate otsuste eelnõusid, toimumisjuhendi järelevalvet tegeva asutuse või

sertifitseerimisasutuse akrediteerimisnõuete kavandeid ning lepingute tüüptingimuste kavandeid.

3. JÄRELEVALVEASUTUSTE TEGEVUS 2021. AASTAL

Riiklikud järelevalveasutused on sõltumatud avaliku sektori asutused, mis teevad andmekaitseõiguse kohaldamise järelevalvet. Neil on oluline roll üksikisikute andmekaitseõiguste kaitsmisel, eelkõige parandusvolituste kasutamise kaudu. Euroopa Andmekaitseenõukogu veebisaidil on loetelu järelevalveasutuste järelevalvemeetmetest, mis on seotud isikuandmete kaitse üldmääruse täitmise tagamisega riiklikul tasandil. Euroopa Andmekaitseenõukogu avaldas oma veebisaidil registri, mis sisaldab otsuseid, mille riiklikud järelevalveasutused on teinud kooskõlas ühtse kontaktpunkti koostöömehhanismiga (isikuandmete kaitse üldmääruse artikkel 60).

3.1. PIIRIÜLENE KOOSTÖÖ

Üks järelevalveasutuste ülesanne on kooskõlastada piiriülese andmete töötlemise puhul otsustusprotsessi.

1. jaanuarist 31. detsembrini 2021 kanti andmebaasi 506 piiriülest juhtumit, millest 375 algatati kaebuse alusel ja 131 muul alusel, näiteks lähtuvalt uurimisest, õiguslikest kohustustest ja/või meediaaruannetest.

Ühtse kontaktpunkti mehhanism eeldab koostööd juhtiva järelevalveasutuse ja asjaomaste järelevalveasutuste vahel. Juhtiv järelevalveasutus juhib uurimist ja tal on oluline roll asjaomaste järelevalveasutuste vahelise konsensuse saavutamisel. Samuti hoolitseb ta selle eest, et vastutava töötleja või volitatud töötleja suhtes tehakse kooskõlastatud otsus. Ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2021 koostati 209 otsuse eelnõu, mille tulemusel tehti 141 lõplikku otsust.

Vastastikuse abi menetlusega saavad järelevalveasutused küsida teistelt järelevalveasutustelt teavet või paluda neilt muid tõhusa koostöö meetmeid, näiteks eelnevat luba või uurimise läbiviimist. Ajavahemikul 1. jaanuarist 2021 kuni 31. detsembrini 2021 algatasid järelevalveasutused 243 ametlikku vastastikuse abi menetlust ja 2418 vabatahtlikku vastastikuse abi menetlust.

4. KONSULTEERIMINE SIDUSRÜHMADEGA

Euroopa Andmekaitseenõukogu korraldas küsitluse, mis on osa Euroopa Andmekaitseenõukogu tegevuse igaaastasest läbivaatamisest vastavalt isikuandmete kaitse üldmääruse artikli 71 lõikele 2. Küsimused keskendusid andmekaitseenõukogu tööle ja töötulemustele 2021. aastal, eelkõige andmekaitseenõukogu suunistele ja soovitudele. Sooviti mõista, mil määral peavad sidusrühmad Euroopa Andmekaitseenõukogu suuniseid isikuandmete kaitse üldmääruse sätete tõlgendamisel kasulikuks, ning selgitada välja, kuidas tulevikus paremini toetada üksikisikuid ja organisatsioone selles, kuidas nad suhestuvad ELi andmekaitseraamistikuga.

5. STRATEEGIA JA EESMÄRGID 2022. AASTAKS

Euroopa Andmekaitseenõukogu 2021.–2023. aasta strateegia sisaldab nelja põhisammast ning iga samba kohta kolme peamist meedet, mille abil eesmärgid saavutada. 2021. aasta alguses võttis andmekaitseenõukogu kooskõlas Euroopa Andmekaitseenõukogu töökorra artikliga 29 vastu 2021.–2022. aasta tööprogrammi. Tööprogramm lähtub strateegia prioriteetidest ja viib need ellu.

KONTAKT

Postiaadress
Rue Wiertz 60, B-1047 Brüssel

Büro adress
Rue Montoyer 30, B-1000 Brüssel